

(/)

🏠 (/) > Besættelsen (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Hitlers Danmarksbilleder

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/augustoproeret-1943>)

Hitlers Danmarksbilleder

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 1927

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/hitlers-danmarksbilleder)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/hitlers-danmarksbilleder](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/hitlers-danmarksbilleder)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/hitlers-danmarksbilleder\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/hitlers-danmarksbilleder\)\) **in**](http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

([\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/hitlers-danmarksbilleder&title=\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/hitlers-danmarksbilleder&title=\)\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

Morten Brink Iwersen

Hitlers Danmarksbilleder. Da førerens fotograf Walter Frentz rejste gennem augustoprøret.

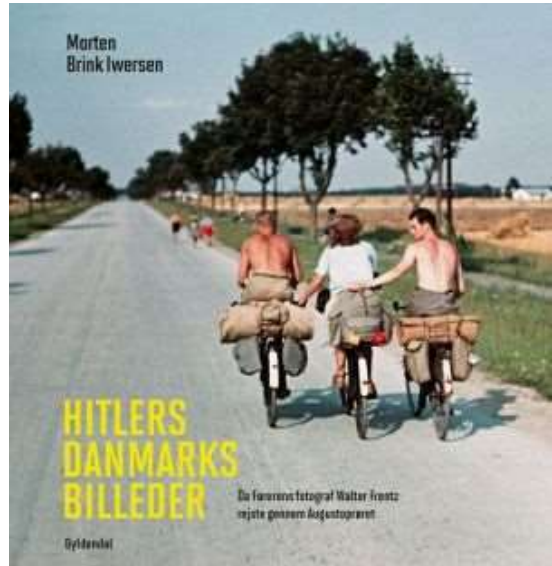
Gyldendal 2020. 228 sider. Illustreret. Pris 299,95 kr.

Af Kresten Søe

Hitlers yndlingsfotoğraf

I sommeren 1943 kommer en af Hitlers topfotografer til Danmark. Walther Frentz har fra 1935 leveret en stor del af de anvendte film og fotos til bl.a. krigens velkendte ugeevy Deutsche Wochenschau, som gennem krigsårene vist som forfilm i biografier i både Tyskland og det besatte Europa. Frentz rejser efter ordre fra Føreren med primær opgave i at dokumentere, hvor langt tyskerne er nået med den såkaldte Atlantvold langs den jyske vestkyst.

Tilsammen bliver det til ca. 400 billeder fra danske lokaliteter, hvoraf en del vises i bogen. Som noget banebrydende i tiden vælger Frentz at fotografere i farver, og de mange fotos kan opdeles i tre spor: En vinkel med en del scenarier fra Atlantvolden med bunkers, kanonstillinger og kampvognsspærringer. Dernæst et spor med fotos fra idyl i sommerlandet – ofte med tyske soldater fredeligt sammen med lokalbefolkningen fx i Tivoli. Endeligt er der en del fotos med moderne arkitektur med fx Grundtvigskirken, boligblokke og administrative bygninger. Dette spor vidner om Frentzs store interesse for arkitektur. En interesse han deler med Hitler og hans yndlingsarkitekt Walter Speer.

Postkortidyl fra sommerlandet

Sideløbende med idyllen fra det danske sommerland fortæller Brink Iwersen en anden historie om det gryende folkelige oprør. Walter Frentz' ophold og kørsel rundt i Danmark sker nemlig i de skelsættende uger op til 29. august, hvor tyskernes brud med samarbejdsstyret finder sted, den stigende sabotage griber om sig, og augustoprøret med dets folkelige protest får fodfæste med strejker vendt mod besættelsesmagten. Forinden forlader Frentz dog Danmark for at aflægge rapport til Hitler den 21. august i dennes hovedkvarter i Wolfschanze i Østpreussen.

Bogen er en udbygning af en TV-serie i 3 afsnit i DR. Her møder Brink Iwersen bl.a. Walter Frentz' søn Hanns-Peter Frentz i Berlin, som dels overgiver billederne og dels i et interview hævder, at Frentz' rejse og efterfølgende rapport til Hitler om det folkelige oprør er direkte årsag til de tyske krav om opstramning, som førte til samarbejdsstyrets ophør 29. august 1943.

Fredsbesættelsen ophører

Bogen følger Walter Frentz' ophold i København og rekonstruerer efter billederne og kvalificerede gæt og slutninger hans rejse over Fyn til Silkeborg og Esbjerg videre op langs Vestkysten over Skagen til Frederikshavn med bl.a. fotos fra de større byer undervejs.

Sideløbende fortæller forfatteren så om udviklingen i augustoprøret, den stigende sabotage, strejkerne og optøjerne i de større byer.

Selv om udviklingen står i stærk diskrepans til sommeridyllen, som skildres på de mange fotos, så kæder Brink Iwersen overalt de to spor sammen, og slutter som sønnen, at Frentz har mere end fornemmet det bagvedliggende ulmende oprør og derfor har kunnet aflægge en fyldestgørende beretning herom til Hitler efter hjemrejsen.

Et decideret håndfast kildemateriale til understøttelse af denne tese ses dog hverken i fotomaterialet eller de øvrige tyske og danske kilder. Sammenhængen bliver her i udstrakt grad påvist i kvalificerede gæt, der indledes med fx: et måske, det er sandsynligt, og det må antages.

Hovedtesen står meget svagt underbygget

Frentz' dagbog fra perioden er bortkommet, og der er ikke nedfældet noget på skrift om hans rundtur, holdning og oplevelser i forbindelse med den tilsyneladende idylliske rundtur i Danmark.

Bogens plædering for, at Walter Frentz med sin rapportering til Hitler skulle være den primære baggrund for de uantagelige tyske krav, som førte fredsbesættelsens sammenbrud, står derfor meget svagt underbygget.

Dels kræves her, at Frentz under de få ugers ophold skulle have haft både overblik over og indsigt i den ulmende situation i Danmark. Dels at han skulle have informeret Hitler om denne vurdering. Endeligt forudsættes til sidst også, at Hitler skulle have lyttet og valgt at reagere primært på Frentzs beretning frem for sine sædvanlige informationskilder og værnemagtens krav. Med andre ord skal alle disse tre faktorer være til stede i en samlet kæde, for at bogens hovedtese skal fungere. Men ingen af disse sammenhænge ses tilstrækkeligt underbygget i bogen.

Hertil kræves for mig langt mere håndfaste kilder end kvalitative gæt og følgeslutninger.

Men dermed er dog selvfølgelig ikke sagt, at en eventuel vurdering fra Walter Frentz i givet fald kunne have haft medindflydelse på Hitlers afgørelse.

Hertil kommer så den allerede nævnte diskrepans i den gennemført idylliske fotoskildring af landet, befolkningen og dennes fredelige omgang med de tyske soldater. Umiddelbart synes den erklæret upolitiske Frentz mere at have hygget sig som afslappet turist end have følt sig i fjendeland.

Sammenfatning og konklusion

Med dette in mente foretrækker jeg - frem for et oplæg til omtænkning af besættelseshistorien - at se bort fra den tyndt underbyggede tese og læse bogen som en spændende journalistisk fremstilling med et punktnedslag i besættelsen. Et punktnedslag, som er bredt og indlevet journalistisk formidlet omkring augustoprøret i de danske byer og det gryende folkelige oprør mod besættelsesmagten i de skelsættende godt tre uger i sommeren 1943.

Som sådan er rekonstruktionen af Frentzs rejse gennem det besatte Danmark skildret i fin vekselvirkning mellem fotos og besættelseshistoriske facts med valide kilder i bl.a. Hans Kirchhoff: Augustoprøret 1943 og andre tilsvarende værker om perioden.

Hertil kommer, at Hitlers Danmarksbilleder med de mange herhjemme ukendte farvefotos tilføjer en ny fotografisk vinkel på besættelsen, som yderligere kan tjene som udbygning af det mere brede oversatte værk: Det tredje riges øje - Hitlers kameramand og fotograf Walter Frentz, 2008.

Bogen har ud fra disse vinkler bred appel til alle besættelses- og periodeinteresserede.

[Historie-online.dk, den 2. december 2020]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/augustoproeret-1943>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/racismeparagraffen>) (<http://www.historie-online.dk/boger/den-franske-skole-tavshed-blev-min-sang>) (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/sommeren-45>)